

Jaarverslag 2025

Speelgoedmuseum Roden

Spelen verbindt generaties

Inleiding

Het jaar 2025 was voor Speelgoedmuseum Roden een jaar van voortgang, voorbereiding en vertrouwen. We lieten opnieuw zien hoe krachtig spelen verbindt en hoe breed ons museum wordt gedragen door bezoekers, vrijwilligers, medewerkers, deelnemers van de dagbesteding, partners, vrienden en subsidiënten.

De publieksbelangstelling bleef stabiel en groeide licht door: in totaal ontvingen we 16.216 bezoeken, tegenover 15.960 in 2024. Daarmee bleef het museum ook in een jaar dat sterk in het teken stond van planvorming en fondsenwerving een geliefde plek voor families, scholen, grootouders met kleinkinderen, toeristen en inwoners uit de regio.

Naast de dagelijkse openstelling stond 2025 vooral in het teken van bouwen aan de toekomst. Dankzij succesvolle fondsenwerving en intensieve samenwerking met de gemeente Noordenveld, Sax Architecten, Perspekt Studio en onze partners ligt er een stevig fundament voor de vernieuwing van het museum. Op 11 november 2025 besloot de gemeenteraad van Noordenveld om het museum te verbouwen, te verduurzamen en uit te breiden. Wij zijn de raad zeer erkentelijk voor dit vertrouwen.

Met de vernieuwing zetten we grote stappen op het gebied van routing, toegankelijkheid, bezoekerscomfort, horeca, educatie, presentatie en duurzaamheid. Denk aan een helderder ontvangstgebied, betere sanitaire voorzieningen, een garderobe, een grotere keuken, ruimte voor groepen en educatie, betere werkruimtes en een meer eigentijdse museale presentatie. Zo kunnen we onze bezoekers straks een sterk verbeterde museale ervaring bieden, zonder het eigen karakter van het Speelgoedmuseum te verliezen.

Ook intern zijn belangrijke stappen gezet. We mochten opnieuw nieuwe vrijwilligers verwelkomen en werkten verder aan professionalisering, heldere afspraken en een veilige, inclusieve organisatiecultuur. Het jaarlijkse vrijwilligersuitje, ditmaal naar het Drents Museum en Museum Spellenwereld in Assen, was een vrolijk hoogtepunt en een moment van waardering voor de tomeloze inzet van onze vrijwilligers.

Met trots en dankbaarheid kijken we terug op 2025. Het Speelgoedmuseum blijft een plek waar generaties elkaar ontmoeten, waar nostalgie en verwondering hand in hand gaan en waar spelen bijdraagt aan verbinding in een samenleving waarin die verbinding hard nodig is.

Kerncijfers 2025

Onderwerp	2025	Ter vergelijking / toelichting
Openstelling	52 weken open	Het museum was het gehele kalenderjaar volgens planning open.
Totaal aantal bezoeken	16.216	15.960 in 2024; een lichte stijging van circa 1,6%.
Bezoeken met Museumkaart	3.750	3.661 in 2024.
Gratis bezoeken	5.238	Onder meer via acties, activiteiten, onderwijs en vrijkaarten.
Onderwijsbezoeken	709 leerlingen	Basisonderwijs; daarnaast waren er educatieve programma's voor speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs.
Tijdelijke tentoonstellingen	2	In eigen museum.
Collectie	circa 15.200 objecten	Maar deel is nog niet opgenomen in het collectie-informatiesysteem
Vrijwilligers	48	Vrijwilligers blijven onmisbaar voor publieksontvangst, collectie en activiteiten.
Social Handprint	€ 781.000 indicatieve impactwaarde	Maatschappelijke en ecologische bijdrage gekoppeld aan de SDG's.

1. Missie en geschiedenis

Speelgoedmuseum Kinderwereld werd geopend op 24 april 1970. Het museum heeft een belangrijke sociale, historische en recreatieve functie voor Roden en de provincie Drenthe. In het museum wordt het verhaal verteld van speelgoed door de eeuwen heen. Bezoekers kunnen kijken naar een bijzondere collectie antiek en historisch speelgoed, maar ook zelf spelen, ontdekken en herinneringen delen.

Zowel binnen als buiten vermaken families, scholen, vakantiegangers, opa's en oma's met kleinkinderen en liefhebbers van speelgoedgeschiedenis zich in het museum. Het Speelgoedmuseum is daarmee een dynamische plek die jong en oud verbindt. Al meer dan vijfenvijftig jaar kan het museum rekenen op een stevig draagvlak van samenwerkende partners, een bevlogen achterban en enthousiaste vrijwilligers.

Het museum is lid van de Museumvereniging, is geregistreerd museum en voert de Museumkaart. De collectie en het publieksprofiel zijn laagdrempelig, herkenbaar en tegelijk inhoudelijk rijk: speelgoed vertelt verhalen over opvoeding, techniek, vormgeving, gender, sociale verhoudingen, ambacht, industrie, nostalgie en de betekenis van spelen in iedere levensfase.

De afgelopen jaren is de lijn in de bezoekersaantallen weer naar boven gevonden. Tegelijkertijd is duidelijk dat modernisering van het gebouw, de depots en de vaste presentatie noodzakelijk is voor een gezonde toekomst. De Raad van Toezicht heeft de directeur-bestuurder daarom de opdracht meegegeven om te bouwen aan een dynamisch, professioneel en toekomstbestendig museum.

2. Vernieuwing en toekomstbestendige huisvesting

In 2023 is het masterplan voor de vernieuwing van het Speelgoedmuseum opgesteld, in samenwerking met Perspekt Studio uit Haarlem en Sax Architecten uit Groningen. In 2024 en 2025 lag de nadruk op fondsenwerving, bestuurlijke afstemming en verdere uitwerking van de plannen. Deze inspanningen zijn succesvol gebleken: voor de museale herinrichting en vernieuwing is inmiddels circa € 1,1 miljoen aan fondsen en bijdragen toegezegd.

In 2025 voerden wij intensief overleg met de gemeente Noordenveld. Door de financiële druk bij gemeenten en het naderende ravijnjaar leek de voortgang van de vernieuwingsplannen op enig moment onzeker. In juni 2025 presenteerde de directeur-bestuurder, samen met Sax Architecten, de plannen aan de gemeenteraad. Deze presentatie en de daaropvolgende gesprekken droegen eraan bij dat de plannen bestuurlijk op de agenda bleven.

Op 11 november 2025 nam de gemeenteraad van Noordenveld het besluit om het museum te verbouwen, te verduurzamen en uit te breiden. Daarmee ontstond een stevig perspectief voor een museum dat beter toegankelijk is, betere publieksfaciliteiten biedt, ruimte creëert voor educatie en participatie en de collectie op een aantrekkelijkere en veiligere manier kan presenteren.

Sindsdien werkt het museum samen met de gemeente en Sax Architecten in een projectgroep aan de verdere uitwerking. De vernieuwing moet leiden tot een museum dat aansluit bij de belevingswereld en verwachtingen van de hedendaagse bezoeker, maar tegelijk trouw blijft aan het eigen karakter: een warme, herkenbare plek waar bezoekers terugstappen in hun jeugd, geraakt worden door herinneringen en worden uitgedaagd om opnieuw te spelen.

De nieuwe presentatie vertrekt vanuit het belang van spelen voor alle generaties. Bezoekers worden gestimuleerd hun creativiteit en fantasie te gebruiken, ontdekken welk speeldtype bij hen past en worden uitgenodigd om verhalen en herinneringen te delen. Zo groeit het museum verder uit tot een inclusieve ontmoetingsplek voor Roden en de regio.

3. Organisatie

De organisatie van het museum wordt gedragen door een betrokken team van medewerkers, vrijwilligers, stagiairs en deelnemers van de dagbesteding. De sfeer is warm en collegiaal; de inzet is groot. Bezoekers ervaren deze betrokkenheid en spreken in het gastenboek en in online recensies regelmatig hun waardering uit voor de gastvrijheid van de vrijwilligers. Zonder vrijwilligers zou het museum simpelweg niet dagelijks open kunnen zijn.

De dagbesteding vormt een onmisbare pijler in de organisatie. Deelnemers verzorgen het museumcafé en nemen daarnaast allerlei praktische taken op zich in en om het gebouw. Daarmee is het museum niet alleen een culturele instelling, maar ook een plek waar mensen kunnen meedoen, structuur vinden, vaardigheden ontwikkelen en onderdeel zijn van een gemeenschap.

In 2025 nam het museum afscheid van twee medewerkers. Si-ja Dam ging na 25 jaar betrokken dienstverband met pensioen. Alice Zijderveld vond een nieuwe baan. Beide medewerkers hebben zich met grote inzet voor het museum ingezet en worden gemist. Het vertrek maakte de kwetsbaarheid van de kleine betaalde organisatie opnieuw zichtbaar en zorgde voor extra werkdruk bij de overblijvende medewerkers.

Tegelijkertijd zijn belangrijke stappen gezet richting een toekomstbestendige organisatie. Het nieuwe meerjarenbeleidsplan, het collectieplan en het informatieplan geven richting aan de komende jaren. Ook is verder gewerkt aan heldere werkprocessen, periodiek overleg, vrijwilligersbeleid, de implementatie van de culturele codes en het borgen van veiligheid en BHV.

In maart 2023 ontving het museum bericht dat het was ingeloot voor een audit van het Museumregister. Vanwege de drukte rondom fondsenwerving en de voorbereiding op de verbouwing is hiervoor uitstel verleend. De audit wordt na de renovatie uitgevoerd. Het grootste knelpunt blijft de fysieke staat van de depots, maar juist dat punt wordt met de geplande verbouwing structureel aangepakt.

Wat hebben we gerealiseerd?

Thema	Resultaat in 2025
Personeel en organisatie	Een werkervaringsplaats voor een managementassistent; inzet van een educatiemedewerker/erfgoedstarter mede dankzij het Mondriaanfonds; verdere professionalisering van werkprocessen en overlegstructuur.
Vrijwilligers	Nieuwe vrijwilligers geworven, periodiek overleg georganiseerd en gericht contact gehouden met vrijwilligersgroepen, onder meer rond balie en publieksontvangst.
Vernieuwing	Uitwerking van de plannen met gemeente, Sax Architecten en partners; presentatie aan de gemeenteraad; positief raadsbesluit op 11 november 2025.
Collectie en beleid	Vaststelling en doorontwikkeling van collectieplan, informatieplan en meerjarenbeleid; verdere voorbereiding van de herwaardering van de collectie voor de nieuwe vaste presentatie.
Publiek en participatie	Tentoonstelling Speelgoedmuseum kiest!, activiteiten in schoolvakanties, vrijkaartactie voor de Voedselbank Noordenveld, deelname aan Open Monumentendag, Internationale Dag van het Spel en de Boekenweekactie.
Duurzaamheid	Duurzaamheid opgenomen in beleid rond gebouwbeheer, collectiebeheer en inkoop; start met de Social Handprint; bijdrage van € 10.000 van Shell voor verduurzaming van de verlichting.

4. Publieksbereik

Speelgoedmuseum Roden heeft een stevige naamsbekendheid in de regio en daarbuiten. In 2025 organiseerden we de tentoonstelling Speelgoedmuseum kiest!. In deze tentoonstelling konden bezoekers stemmen op speelgoed uit de collectie en zo meedenken over wat straks in de vaste presentatie een plek krijgt. Ook nodigden

we bezoekers uit om hun eigen speelgeschiedenissen te delen en op een stemmuur aan te geven welk speelgoed uit hun decennium volgens hen niet mag ontbreken.

De tentoonstelling werd zeer goed ontvangen en loopt door tot aan de start van de verbouwing. Zij past goed bij de koers van het museum: bezoekers zijn niet alleen publiek, maar ook gesprekspartner. Hun herinneringen, stemmen en verhalen helpen ons om de collectie betekenisvol en herkenbaar te presenteren voor verschillende generaties.

Hoewel de voorbereiding van de vernieuwing veel tijd vroeg, hebben we ook op het vlak van publieksbereik belangrijke stappen gezet. We schonken 200 vrijkaartjes aan de Voedselbank Noordenveld, inclusief een tegoedbon voor een gratis pannenkoek en drankje in het museumcafé. Ongeveer een derde van de cliënten, vooral gezinnen met kinderen, heeft daadwerkelijk een bezoek gebracht aan het museum.

De samenwerking met Welzijn in Noordenveld (WiN), gestart in 2023, werd voortgezet. In 2025 organiseerden we onder meer Levend Cluedo voor jongeren. Ook namen medewerkers en vrijwilligers deel aan bijeenkomsten en netwerken om kennis op te doen en het netwerk van het museum verder te versterken.

In de schoolvakanties organiseerden we verschillende activiteiten, waaronder stop-motionworkshops en raketschieten. Daarnaast keerden vertrouwde publieksactiviteiten terug, zoals de Paas-high tea voor kinderen, pannenkoekjes bakken op oude fornuisjes rond kerst en speelactiviteiten in de zomer. Op 11 juni, de Internationale Dag van het Spel, was het museum gratis toegankelijk en organiseerden we een spelletjesmiddag met oud-Hollandse spelletjes zoals zaklopen, ganzenborden en sjoelen. Ook deden we mee aan Open Monumentendag en de Boekenweekactie van de Museumvereniging.

Bezoekerscijfers

In 2025 ontving het museum 16.216 bezoeken. Dat is een lichte stijging ten opzichte van 2024, toen 15.960 bezoeken werden geregistreerd. De vooraf begrote 17.000 bezoeken werden daarmee nagenoeg gehaald. De groei zat vooral in het aantal bezoeken tegen vol tarief en het aantal Museumkaartbezoeken.

Categorie	2025	2024
Bezoeken tegen vol tarief	5.706	4.591
Bezoeken tegen gereduceerd tarief	1.522	2.407
Bezoeken met Museumkaart	3.750	3.661
VriendenLoterij VIP-kaart	0	0
Gratis bezoeken	5.238	5.301
Totaal aantal bezoeken	16.216	15.960

Naar schatting bestond het publiek in 2025 voor 20,3% uit kinderen tot en met 12 jaar, voor 30% uit jongeren van 13 tot en met 18 jaar, voor 39,5% uit volwassenen en voor 10,2% uit bezoekers van 65 jaar en ouder. Ongeveer 5% van de bezoeken kwam uit het buitenland.

Educatie en onderwijs

Het museum bood in 2025 educatieve programma's voor speciaal onderwijs, basisonderwijs en voortgezet onderwijs. In totaal bezochten 709 leerlingen vanuit het basisonderwijs het museum in georganiseerd onderwijsverband. Voor veel kinderen is het Speelgoedmuseum een eerste museale ervaring: laagdrempelig, actief en herkenbaar.

Voor de vernieuwing vormt educatie een belangrijk uitgangspunt. We willen kinderen en jongeren niet alleen laten kijken naar speelgoed, maar hen ook laten onderzoeken, maken, spelen, vergelijken en nadenken over de betekenis van spel in hun eigen leven en in de samenleving.

5. Marketing en communicatie

In 2025 is volop ingezet op zichtbaarheid en publieksbereik. Zowel online als offline zijn stappen gezet om Speelgoedmuseum Roden beter te positioneren en nieuwe bezoekers aan te trekken.

Het online bereik groeide verder. Het museum zette actief in op sociale media, waaronder Instagram, Facebook, TikTok en Bluesky, en op een geactualiseerde Wikipediapagina. Eind 2025 had het museum circa 1.044 volgers op Instagram, ruim 1.200 volgers op Facebook en circa 4.800 volgers op Bluesky. De kanalen worden actief bijgehouden en vormen een belangrijk middel om publiek op de hoogte te houden van tentoonstellingen, activiteiten en ontwikkelingen.

Een nieuw en aansprekend onderdeel was de rubriek Diena Demonstreert op donderdag. Vrijwilliger Diena demonstreert hierin speelgoed uit de winkel. De filmpjes trekken regelmatig rond de 2.000 kijkers en laten op een laagdrempelige en vrolijke manier zien wat er in het museum en de winkel te beleven is.

Ook offline werd de zichtbaarheid vergroot. Voor de tentoonstelling zijn communicatiemiddelen vernieuwd en verspreid. Folders werden in een groot deel van Noord-Nederland verspreid, sandwichborden met posters werden geplaatst op strategische locaties van Groningen tot Assen en er werden meer advertenties ingezet dan in voorgaande jaren. De tentoonstelling en de ontwikkelingen rond het museum kregen bovendien aandacht in regionale media, waaronder RTV Drenthe.

Daarnaast houden wij postcodes en bezoekaanleidingen bij. Deze gegevens helpen ons om het publiek beter te begrijpen, gericht te communiceren en marketingkeuzes beter te onderbouwen.

6. Collectie, presentatie en gebouw

Vernieuwing vaste presentatie

Speelgoedmuseum Roden beheert een van de grootste en meest aansprekende speelgoedcollecties van Nederland. De vaste presentatie is echter al lange tijd beperkt gewijzigd en sluit niet meer volledig aan bij de wensen van hedendaagse bezoekers. De vernieuwing is daarom niet alleen bouwkundig, maar ook inhoudelijk van groot belang.

De nieuwe presentatie vertrekt vanuit het belang van spelen voor alle generaties. Digitale middelen en interactieve elementen moeten bezoekers actiever betrekken bij de collectie. We willen meer het verhaal achter de objecten vertellen en verbanden leggen tussen verleden en heden, tussen speelgoed en samenleving, en tussen persoonlijke herinneringen en bredere cultuurgeschiedenis.

Inhoudelijk werken we aan thema's als gender, verbeelding, techniek, buiten spelen, verzamelen, speelgoedindustrie, opvoeding en de verschillende speeltypen. Ook maken we een tentoonstellingsplanning voor meerdere jaren, zodat toekomstige tentoonstellingen beter voorbereid en gefinancierd kunnen worden.

Gebouw

Het Speelgoedmuseum is sinds 1976 gevestigd aan Brink 31, in het voormalige monumentale doktershuis dat bekendstaat als het Pietershuys. In 2010 werd de aanbouw voor het museumcafé gerealiseerd. Het museum ligt gunstig in het centrum, nabij horeca, andere culturele instellingen en gratis parkeergelegenheid.

Het gebouw is charmant en herkenbaar, maar kent ook duidelijke beperkingen. Toegankelijkheid, routing, publieksvoorzieningen, keuken, sanitair, depotruimtes, werkplekken en duurzaamheid vragen om verbetering. In 2025 zijn de plannen voor renovatie en verduurzaming in een stroomversnelling geraakt. De verbouwing biedt de kans om het museum publieksvriendelijker, professioneler en toekomstbestendiger te maken.

Collectie

De collectie telt volgens de Museana-opgave circa 15.200 objecten. Ongeveer 95% behoort toe aan de museumorganisatie en circa 5% is langdurig in bruikleen van binnenlandse stichtingen of particulieren. Naar schatting is circa 5% van de collectie tentoongesteld, 94% in depot en 1% tijdelijk in bruikleen in Nederland.

In 2025 werden 85 objecten naar het depot verplaatst en 100 objecten uit het depot gehaald. Dit laat zien dat de collectie actief wordt beheerd en gebruikt, maar ook dat het depot een cruciale rol speelt. Juist daarom is de verbetering van depotomstandigheden binnen de vernieuwingsplannen van groot belang.

Het museum maakt gebruik van een collectie-informatiesysteem. Circa 98% van de collectie is daarin opgenomen en circa 96% is digitaal of gedigitaliseerd. Het museum onderzoekt hoe de digitale collectie in de toekomst beter toegankelijk kan worden gemaakt voor publiek en onderzoekers.

7. Educatie en participatie

Educatie en participatie vormen een steeds belangrijkere basis onder het museale beleid. Het Speelgoedmuseum is voor kinderen vaak een eerste kennismaking met een museum. Die eerste ervaring willen we speels, toegankelijk, nieuwsgierig makend en betekenisvol laten zijn.

Na de coronaperiode zijn schoolreisjes en schoolbezoeken weer op gang gekomen. In 2025 hebben we scholen in de omgeving actief benaderd om het museum onder de aandacht te brengen. Daarnaast werken we aan educatieve vormen die beter aansluiten bij verschillende leeftijden, leerstijlen en onderwijsniveaus.

Participatie is eveneens een wezenlijk onderdeel van het museum. Vrijwilligers vormen een belangrijke schakel met de omgeving. Voor veel vrijwilligers is hun inzet in het museum een manier om sociale contacten op te doen, talenten te benutten en onderdeel te zijn van een gezamenlijk verhaal. Ook de dagbesteding en werkervaringsplekken dragen hieraan bij.

De samenwerking met maatschappelijke partners, waaronder Welzijn in Noordenveld, biedt mogelijkheden om de komende jaren meer te doen voor doelgroepen die niet vanzelfsprekend naar het museum komen. In 2025 hadden we publieksgerichte activiteiten en aandacht voor onder meer statushouders en mensen met een vluchtverleden, inwoners met beperkte Nederlandse taalvaardigheid, mensen met dementie of Alzheimer en mensen die gevoelig zijn voor overprikkeling.

8. Duurzaamheid en Social Handprint

Duurzaamheid was in 2025 onderdeel van het beleid van het museum, met aandacht voor gebouwbeheer, collectiebeheer en inkoop. Binnen gebouwbeheer lag de nadruk op energie. Bij inkoop keken we onder meer naar horeca en werknemersvoorzieningen. De geplande verduurzaming van het gebouw en de verlichting vormt een belangrijke stap richting een toekomstbestendiger museum.

In 2025 zijn we gestart met de Social Handprint: een methode die zichtbaar maakt hoe onze organisatie bijdraagt aan maatschappelijke en ecologische doelen, gekoppeld aan de Sustainable Development Goals. Voor Speelgoedmuseum Roden is in de meting een indicatieve maatschappelijke impactwaarde van € 781.000 berekend. Daarmee wordt zichtbaar dat het museum naast zijn culturele functie ook een belangrijke sociale rol vervult.

Onze grootste impact zit in het versterken van duurzame steden en gemeenschappen, onder meer door het behoud van materieel en immaterieel erfgoed en door de culturele verrijking die wij onze bezoekers bieden. Daarnaast dragen we bij aan gezondheid en welzijn via dagbesteding, sociale contacten en een prettige omgeving voor vrijwilligers en medewerkers. Ook op het gebied van waardig werk en economische groei leveren we een bijdrage, onder meer via werkervaringsplekken, inclusieve arbeidsdeelname en vrijwilligersinzet.

We zetten hier bewust op in. Speelgoedmuseum Roden wil een plek zijn waar spelen, ontmoeten, leren, participatie en erfgoed samenkomen. Deelname aan de Social Handprint helpt ons om deze maatschappelijke waarde beter zichtbaar te maken en verder te versterken. Een concreet resultaat daarvan is dat wij dankzij onze deelname een bijdrage van € 10.000 van Shell hebben ontvangen voor de verduurzaming van onze verlichting. Daarmee besparen we energie en werken we verder aan een toekomstbestendig museum.

9. Financiën

Het jaar 2025 stond financieel in het teken van planvorming, professionalisering en voorbereiding op de vernieuwing. Tegelijkertijd bleef de exploitatie in beweging. De publieksinkomsten stegen, mede door het hogere aantal bezoeken tegen vol tarief en een toename van het aantal Museumkaartbezoeken. Ook de inkomsten uit horeca en winkel ontwikkelden zich positief.

Volgens de Museana-opgave bedroegen de totale baten in 2025 € 313.832 en de totale lasten € 300.993. Het saldo uit gewone bedrijfsvoering kwam daarmee uit op € 12.839 positief. Na financiële baten en lasten bedroeg het resultaat voor belastingen en voor mutaties in fondsen en reserves € 14.046 positief.

Financieel kerncijfer	2025	2024
Inkomsten uit entree	€ 43.151	€ 38.551
Vergoeding Museumkaart	€ 13.509	€ 11.345
Publieksinkomsten totaal	€ 56.660	€ 49.896
Omzet horeca	€ 20.454	€ 19.033
Omzet winkel	€ 14.111	€ 8.403
Totale baten	€ 313.832	€ 268.321
Totale lasten	€ 300.993	€ 281.124
Resultaat voor mutaties fondsen/reserves	€ 14.046	€ -10.309

De personeelskosten waren in 2025 hoger dan in 2024, onder meer door extra inzet van personeel en de verdere professionalisering van de organisatie. Tegelijkertijd laten de publieksinkomsten, horeca en winkel zien dat het museum potentie heeft om de eigen inkomsten te vergroten. De geplande investering in gebouw, presentatie en publieksvoorzieningen is daarvoor noodzakelijk.

10. Culturele codes

Speelgoedmuseum Roden is lid van de Museumvereniging en staat geregistreerd in het Museumregister. Toepassing van de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie is belangrijk voor onze professionele ontwikkeling en wordt ook door onze voornaamste subsidiënt, de gemeente Noordenveld, gevraagd.

Governance Code Cultuur

Het museum brengt de principes van de Governance Code Cultuur in de praktijk. We werken aan een integere, open en transparante organisatie en vervullen daarin een voorbeeldfunctie. Medewerkers en vrijwilligers kunnen bij vermoedens van misstanden, onrechtmatigheden of ongewenste omgangsvormen terecht bij een externe vertrouwenspersoon.

Het museum is een stichting met een Raad van Toezicht en een directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding en de organisatie. Taken, bevoegdheden en werkwijze van de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder zijn vastgelegd. De directeur-bestuurder handelt volgens het directiereglement. Toezichthouders en bestuurder vermijden iedere vorm van belangenverstrengeling.

De Raad van Toezicht is samengesteld op basis van profielschetsen, deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. De werkzaamheden van de Raad zijn onbezoldigd. De Raad stelt de jaarrekening en begroting vast en ziet toe op beleid, financiën, risico's, governance en de maatschappelijke opdracht van het museum.

Directeur-bestuurder en beloningsbeleid

Functie	Gegevens
Directeur-bestuurder	Mevrouw J.E.D. van der Broek
E-mailadres bestuur	j.vanderbroek@speelgoedmuseumroden.nl

De stichting heeft personeel in loondienst. Beloning vindt plaats conform de Museum-cao. Er vindt geen beloning plaats boven de toepasselijke norm. Het museum heeft de status van culturele ANBI en publiceert de door de accountant opgestelde jaarrekeningen op de website.

Fair Practice Code

Speelgoedmuseum Roden past de Fair Practice Code toe. Wij zetten ons in voor fair pay, betalen kunstenaars en makers conform richtlijnen en hanteren de Museum-cao voor het salarisniveau van medewerkers in dienst van de organisatie. We verstrekken waar nodig vrijwilligers- en onkostenvergoedingen en stagevergoedingen.

Een veilige, inclusieve en lerende werkomgeving is voor ons van groot belang. We bieden scholing en ruimte voor ontwikkeling, stimuleren een open bedrijfscultuur en spreken elkaar aan op respectvolle omgang. Ook delen we kennis met andere erfgoedinstellingen in Roden en werken we samen binnen de Erfgoedkoepel.

Code Diversiteit & Inclusie

We hanteren de vier P's van de Code Diversiteit & Inclusie: programma, publiek, personeel en partners. Artistieke en inhoudelijke kwaliteit staan voorop, maar we willen dat meer mensen zich kunnen herkennen in onze presentaties, activiteiten en organisatie.

In de nieuwe vaste presentatie vermijden we een vanzelfsprekende, stereotype indeling tussen "jongensspeelgoed" en "meisjesspeelgoed". Tegelijkertijd besteden we op een speelse manier aandacht aan traditionele rolpatronen in speelgoed en aan de gevolgen daarvan. De presentatie krijgt meer aandacht voor toegankelijkheid, representatie en de betekenis van spelen voor iedereen.

Het museum is laagdrempelig en trekt een breed publiek. In communicatie en programmering dragen wij uit dat iedereen welkom is. In 2025 was er aandacht voor doelgroepen zoals mensen met dementie of Alzheimer, mensen die snel overprikkeld raken, statushouders en inwoners met beperkte Nederlandse taalvaardigheid.

Ook in de organisatie is inclusie zichtbaar. Medewerkers, vrijwilligers, deelnemers van de sociale werkvoorziening, mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, mensen met een beperking en nieuwkomers dragen vanuit hun eigen talenten bij aan het museum. Wij denken niet in beperkingen, maar in mogelijkheden.

11. Partners en steungevers

Speelgoedmuseum Roden ontvangt een structurele subsidie van de gemeente Noordenveld. Daarnaast ontvingen wij in 2025 steun van onder meer Stichting Gansoord en de provincie Drenthe. De firma Elton uit Roden heeft eerder zonnepanelen gedoneerd, waardoor het museum al enkele jaren fors bespaart op energiekosten. In 2025 verwelkomden wij Autobedrijf Liewes als nieuwe sponsor.

Voor de museale herinrichting en vernieuwing ontvingen wij toezeggingen of bijdragen van onder meer de provincie Drenthe, het Mondriaan Fonds, Regio Groningen-Assen, LEADER West-Drenthe, het Cultuurfonds, Dioraphte, VSBfonds, het C.W. de Boer Fonds en het Hendrik Muller Fonds. Daarnaast stelde het Mondriaan Fonds een bijdrage beschikbaar voor de inzet van een erfgoedstarter voor een jaar.

Dankzij onze deelname aan de Social Handprint ontvingen wij bovendien een bijdrage van € 10.000 van Shell voor de verduurzaming van de verlichting. Tot slot hebben wij de vriendenregeling opnieuw opgestart en mochten wij direct nieuwe vrienden verwelkomen.

Wij danken alle fondsen, sponsors, vrienden, subsidiënten en maatschappelijke partners. Zonder hun steun kan Speelgoedmuseum Roden niet voortbestaan en niet bouwen aan de toekomst die onze collectie, bezoekers en gemeenschap verdienen.

Bronnen kerncijfers: Museana-opgave 2025 en Social Handprint Meting 2025/prognose.

Bijlage 1. Verslag Raad van Toezicht

Samenstelling

De Raad van Toezicht had per 31 december 2025 de volgende samenstelling:

- De heer G. Alssema, voorzitter (einde zittingstermijn 2027; niet herbenoembaar)
- Mevrouw M.M. Bodewes-Bos, secretaris (zittingstermijn tot 2026; éénmaal herbenoembaar)
- Mevrouw F. van Ouwerkerk, lid (zittingstermijn tot 2027; éénmaal herbenoembaar)
- De heer J.E.J. Sterenberg, lid (zittingstermijn tot 2026; éénmaal herbenoembaar)
- De heer M. Vos, lid (zittingstermijn tot 2028; éénmaal herbenoembaar)
- De heer G. Meijering, lid (zittingstermijn tot 2028; éénmaal herbenoembaar)

Na afloop van het verslagjaar is het secretariaat per 4 maart 2026 overgegaan van mevrouw M.M. Bodewes-Bos naar mevrouw F. van Ouwerkerk.

De Raad van Toezicht van Speelgoedmuseum Roden kijkt met voldoening terug op 2025. Het was een jaar waarin opnieuw zichtbaar werd hoe waardevol het museum is voor Roden en de regio. Met tijdelijke tentoonstellingen, publieksactiviteiten, educatie en de voortdurende inzet van medewerkers en vrijwilligers wist het museum vele bezoekers te bereiken en te raken.

De Raad heeft zijn toezichthoudende taak vervuld in goede samenwerking met de directeur-bestuurder, met aandacht voor de dagelijkse gang van zaken, de financiële positie, de personele kwetsbaarheid en de toekomst van het museum. Daarbij was ruimte voor kritische vragen en zorg, maar ook voor waardering en steun.

Tijdens de vergaderingen stonden onder meer de jaarrekening 2024, de begroting 2025, de financiële ontwikkeling, de rol van vrijwilligers en medewerkers, tentoonstellingsplannen, publieksbereik, fondsenwerving en de toekomstbestendige huisvesting centraal. De Raad ziet de vernieuwing van gebouw en presentatie als een noodzakelijke stap om de rijkdom van de collectie op een duurzame en eigentijdse wijze te behouden voor Roden en de regio.

Een belangrijk thema in 2025 was de huisvesting. Het gebouw waarin het museum is gevestigd heeft veel charme, maar kent duidelijke beperkingen voor toegankelijkheid, duurzaamheid, depotbeheer en publieksfaciliteiten. De Raad is de gemeenteraad van Noordenveld zeer erkentelijk voor het besluit om budget te reserveren voor toekomstbestendige huisvesting van museum en collectie. Vanaf nu kan worden gewerkt aan een bestendig perspectief, zodat collectie, medewerkers, vrijwilligers en bezoekers verzekerd blijven van een veilige en inspirerende plek.

De Raad spreekt grote dank en waardering uit voor iedereen die in 2025 heeft bijgedragen aan het museum. Een bijzonder woord van dank gaat uit naar de directeur-bestuurder, die met volharding en deskundigheid de huisvesting en toekomst van het museum op de agenda heeft gehouden. Daarnaast vormt de inzet van medewerkers, vrijwilligers, deelnemers van de dagbesteding, vrienden, sponsors en subsidiënten de basis waarop het museum rust.

Met dit verslag legt de Raad van Toezicht verantwoording af over 2025. Het jaar liet zien dat het Speelgoedmuseum midden in de samenleving staat en volop kansen heeft om de collectie en het verhaal van spel en speelgoed op eigentijdse wijze te blijven delen. Tegelijkertijd blijft toekomstbestendige huisvesting de sleutel tot verdere groei en verankering.

Roden, [8 juli 2026]

Namens de Raad van Toezicht,

G. Alssema
Voorzitter

F. van Ouwerkerk
Secretaris